

Voorstel aan Stadsregioraad nr. 2009.007

datum	23 april 2009
portefeuillehouder(s)	J. Walraven
beleidsterrein(en)	Openbaar vervoer
onderwerp	HOV-netwerk Arnhem Nijmegen
samenvatting	Sinds december 2007 is bestudeerd wat de omvang van mobiliteitsproblematiek is, die met name door de verstedelijking in het middengebied en de groeiende mobiliteit in het algemeen veroorzaakt wordt, en hoe een mogelijke kwaliteitsprong in het openbaar vervoer hier een (gedeeltelijk) antwoord op kan bieden. Er is nu een opzet voor het HOV-netwerk met indicatieve invoeringsfasering opgesteld waarvan voorgesteld wordt deze verder uit te werken en waarvoor ook de financieringsmodel verder ontwikkeld moet worden. Tevens wordt voorgesteld om de eerste stappen te nemen om het HOV-netwerk of grote onderdelen daarvan door het Rijk als regionaal MIRT project te laten aanmerken.
voorstel	1. Kennis te nemen van de samenvattende rapportage "Verkenningen voor HOV-as en HOV-netwerk voor de stadsregio Arnhem Nijmegen april 2009". 2. Kennis te nemen van de opzet van het HOV-netwerk op vrijliggende infrastructuur inclusief indicatieve faseringsmethodiek zoals voorgesteld in het rapport "HOV-netwerk Arnhem Nijmegen Uitwerking van het Regionaal Plan en het Masterplan OV". 3. Akkoord te gaan met de nadere uitwerking van het HOV-netwerk en de bepaling van de infrastructuurkosten en fasering in lijn met het MIRT spelregelkader, om de mogelijkheid te scheppen het een MIRT project te laten worden (waarbij uitgangspunt is dat €112,5 miljoen vanuit de regionale partijen bijeen wordt gebracht); 4. Akkoord te gaan met het inbrengen van het HOV-netwerk als één van de vaste uitgangspunten voor de lange termijnconcessie 2013-2028; 5. Akkoord te gaan met de organisatorische opzet en het verder uitwerken van de financiering van het HOV-netwerk zowel de investeringskosten als de exploitatie en onderhoudskosten.
toelichting	De begeleiding van dit project is vormgegeven door middel van een bestuurlijke stuurgroep. In deze stuurgroep hebben de gemeenten Arnhem, Overbetuwe, Lingewaard en Nijmegen zitting, naast de provincie Gelderland en de stadsregio. Op maandag 20 april heeft dit voorstel de unanieme instemming gekregen van deze stuurgroep. Zij hebben vervolgens hun advies bij ons college neergelegd. Wij stellen u voor in te stemmen bij ons voorstel. De koers voor de gewenste ontwikkeling van het openbaar vervoer in de Stadsregio Arnhem Nijmegen is bepaald met de vaststelling van het Masterplan OV tijdens de Stadsregioraad van 28 februari 2008. Hierin wordt gesteld dat het belangrijk is om regionale HOV-assen te realiseren, welke naast Stadsregiorail drager worden van het samenhangend OV-netwerk van de stadsregio, waardoor Arnhem en Nijmegen (via onder andere Huissen, Bemmelen, en de Waalsprong) verbonden wordt. De HOV-assen kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan het oplossen van met name de almaar toenemende mobiliteitsproblemen in het middengebied richting de steden Arnhem en Nijmegen.

vervolg

Het onderzoek naar het HOV-netwerk Arnhem Nijmegen, met daarbinnen een nadere uitwerking de HOV-as Arnhem Nijmegen, kent voor de achterliggende periode dus een tweedeling. In de periode van december 2007 tot juli 2008 is een projectorganisatie gestart om als voorloper voor het HOV-netwerk voor het tracédeel Nijmegen Heijendaal tot aan de kern Bemmeler (in de gemeente Lingewaard), op het niveau van een SchetsOntwerp (SO), de haalbaarheid van de aanleg van een mogelijke tramlijn te onderzoeken. Dit omdat hier al een concreet verzoek lag om dit nader te onderzoeken en de vervoerwaarden aanleiding gaven om tram als mogelijke vervoerwijzekeuze te onderzoeken. Parallel daaraan is in opdracht van de Stadsregio Arnhem Nijmegen een verkenning uitgevoerd voor de hele HOV-as Arnhem Nijmegen. In deze studie hebben de gemeenten Arnhem, Lingewaard en Overbetuwe en de Provincie Gelderland actief bijgedragen. In de studie is aangetoond dat de mobiliteitsproblematiek van het middengebied op de steden toeneemt naar 2020 en dat het aandeel OV in de vervoersbewegingen zorgwekkend afneemt. Dit onderbouwt de noodzaak voor een uitbreiding van de regiostrategie om naast een asfalt georiënteerde agenda en het StadsregioRailprogramma ook met een HOV-agenda te komen. Dit sluit aan bij het Masterplan OV. Er is sprake van een nadrukkelijke samenhang tussen de verdere ontwikkeling van een HOV-netwerk en de daaraan gekoppelde ruimtelijke opgaven in het middengebied. Deze integratie van OV en RO vormt ook onderdeel van de ambities in de Concessies 2013 e.v. Ook voor het Rijk is er dan sprake van een echte MIRT verkenning.

Op 3 juli 2008 zijn de resultaten aan de bestuurlijke stuurgroep van de HOV-as Arnhem Nijmegen gepresenteerd en op 10 juli 2008 hebben wij hier kennis van genomen. De urgentie van het mobiliteitsprobleem in het middengebied is gedeeld en de gemeenten Arnhem, Nijmegen, Lingewaard en Overbetuwe en de Stadsregio Arnhem Nijmegen hebben afgesproken om vier aanvullende onderzoeken te doen voordat de Stadsregioraad om besluitvorming over een vervolg voor de ontwikkeling van de 2de HOV-as zou worden gevraagd. Sinds begin 2009 is de provincie ook bestuurlijk betrokken bij het begeleiden van deze studies.

De tweede fase startte in najaar 2008 met de volgende vier onderzoeken:

1. Aanleg: verkleinen onzekerheidsmarge van de aanlegkosten middels doorrekening tracé door Buitenhek & Van de Bosch.
2. Exploitatie: laten doorrekenen van een exploitatiemodel voor de modaliteit tram op het traject Heijendaal - Bemmeler door AGV Movares.
3. Kostenvergelijking verschillende modaliteiten op het traject Heijendaal – Bemmeler door Deltarail.
4. HOV netwerkperspectief: ontwikkelen van een HOV netwerkperspectief voor het traject van Bemmeler richting Arnhem met inachtneming van de trolley en vrijliggende infrastructuur door Goudappel Coffeng.

De resultaten van deze onderzoeken zijn samengevat in de rapportage “Verkenningen voor HOV-as en HOV-netwerk voor de stadsregio Arnhem Nijmegen april 2009” en tonen aan dat een HOV-netwerk nodig is om een bijdrage te leveren aan het reduceren van de mobiliteitsproblemen. Er is een HOV-netwerk voorgesteld dat hier recht aan doet en waarvan al globaal de kosten en fasering zijn bepaald.

Voorgesteld wordt dit HOV-netwerk en de financiering ervan na het besluit door uw raad verder uit te werken en het HOV-netwerk voor te dragen bij het Rijk als regionaal MIRT project (waarbij uitgangspunt is dat €112,5 miljoen vanuit de regionale partijen bijeen moet worden gebracht).

vervolg

Delen van het netwerk zoals de mogelijke tramverbinding naar Bommel, het uitbreiden van het trolley-netwerk en het doortrekken van de Valleilijn van het WERV-gebied naar Arnhem zouden door de betrokken gemeenten verder uit gewerkt kunnen worden. Het voortouw van deze deelstudies zou bij de betrokken gemeenten kunnen liggen omdat het in de komende fase met name over de inpassing van de infrastructuur gaat. De stadsregio zal de regie over de uitwerking van het netwerk houden, voorstellen voor exploitatie en financiering ontwikkelen en de contactpartner naar het Rijk en de provincie zijn.

Bijlagen

1. Samenvattende rapportage "Verkenningen voor HOV-as en HOV-netwerk voor de stadsregio Arnhem Nijmegen" (april 2009)
2. Rapport "HOV-netwerk Arnhem Nijmegen Uitwerking van het Regionaal Plan en het Masterplan OV" (april 2009)

College van Bestuur Stadsregio Arnhem Nijmegen
de secretaris

de voorzitter

Carol van Eert

Jaap Modder